ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

3. března 2011 *

Ve věci C-134/10,

jejímž předmětem je žaloba pro nesplnění povinnosti na základě článku 258 SFEU, podaná dne 15. března 2010,

Evropská komise, zastoupená A. Nijenhuisem a C. Vrignon, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně,

proti

Belgickému království, zastoupenému M. Jacobs a T. Maternem, jako zmocněnci,

žalovanému,

* Jednací jazyk: francouzština.

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda senátu, R. Silva de Lapuerta, G. Arestis (zpravodaj), J. Malenovský a T. von Danwitz, soudci,

generální advokát: P. Cruz Villalón,
vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Svou žalobou se Evropská komise domáhá, aby Soudní dvůr určil, že tím, že Belgické království neprovedlo správně článek 31 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/22/ES ze dne 7. března 2002 o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací (směrnice o univerzální službě) (Úř. věst. L 108, s. 51, Zvl. vyd. 13/29, s. 367), nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z ustanovení uvedené směrnice a článku 56 SFEU.

Právní rámec

Právo Unie

2 Čtyřicátý třetí bod odůvodnění směrnice o univerzální službě uvádí:

„V současné době členské státy ukládají určité povinnosti ve veřejném zájmu u sítí pro šíření rozhlasového nebo televizního vysílání pro veřejnost. S ohledem na oprávněný veřejný zájem by měly členské státy být schopny stanovit přiměřené povinnosti podnikům, které podléhají jejich příslušnosti, ale takové povinnosti se mají ukládat pouze tehdy, jsou-li nezbytně nutné k dosažení cílů obecného zájmu jasně vymezených členskými státy v souladu s právem Společenství; musí být přiměřené, průhledné [transparentní] a musí podléhat pravidelnému přezkoumání. Tyto povinnosti uložené členskými státy ve veřejném zájmu musí být přijatelné, tj. přiměřené a průhledné [transparentní] z hlediska jasně vymezených cílů obecného zájmu a popřípadě mohou s sebou nést ustanovení o přiměřené úhradě. Takové povinnosti ve veřejném zájmu mohou zahrnovat přenos služeb určených zejména k tomu, aby umožnily odpovídající přístup zdravotně postižených uživatelů."

3 Článek 31 směrnice o univerzální službě stanoví:

„1. Členské státy mohou podnikům podléhajícím jejich příslušnosti uložit přijatelné povinnosti ve veřejném zájmu provozovat určené kanály a služby rozhlasového a televizního vysílání využitím sítí elektronických komunikací používaných pro veřejné šíření rozhlasového a televizního vysílání, pokud tyto sítě využívá významný počet koncových uživatelů jako hlavní prostředky pro příjem rozhlasového a televizního vysílání. Takové povinnosti se ukládají pouze tehdy, jsou-li nezbytně nutné k dosažení

jasně vymezených cílů obecného zájmu, a musí být přiměřené a průhledné [transparentní]. Tyto povinnosti podléhají pravidelnému přezkoumání.

2. Pravomoc členských států stanovit odpovídající případné úhrady, pokud jde o opatření přijatá v souladu s tímto článkem, není dotčena ani odstavcem 1 tohoto článku ani čl. 3 odst. 2 směrnice [Evropského parlamentu a Rady] 2002/19/ES [ze dne 7. března 2002 o přístupu k sítím elektronických komunikací a přiřazeným zařízením a o jejich vzájemném propojení (přístupová směrnice) (Úř. věst. L 108, s. 7, Zvl. vyd. 13/29, s. 323)], přičemž musí být současně zajištěno, aby za obdobných okolností neexistovala žádná diskriminace ve vztahu k podnikům zajišťujícím sítě elektronických komunikací. Pokud je stanoveno poskytnutí úhrady, členské státy zajistí, aby bylo prováděno přiměřeným a průhledným [transparentním] způsobem."

Vnitrostátní právní úprava

4 Článek 13 zákona ze dne 30. března 1995 o přenosových sítích televizního vysílání a provozování televizního vysílání v dvojjazyčném regionu Brusel-hlavní město (*Moniteur belge* ze dne 22. února 1996, s. 3797) ve znění zákona ze dne 16. března 2007

(*Moniteur belge* ze dne 5. dubna 2007, s. 19229, dále jen „zákon ze dne 30. března 1995“) stanoví:

„Za účelem zajištění pluralismu a kulturní rozmanitosti musí provozovatel v okamžiku jejich vysílání a v plném rozsahu přenášet následující televizní programy:

– televizní programy vysílané veřejnoprávními entitami televizního vysílání spadajícími pod francouzské společenství a spadajícími pod vlámské společenství,

– televizní programy vysílané jakýmikoli jinými entitami televizního vysílání spadajícími pod francouzské společenství nebo vlámské společenství, které určí král ve vyhlášce přijaté radou ministrů,

– televizní programy vysílané veřejnoprávními entitami televizního vysílání spadajícími pod německy hovořící společenství, které určí král ve vyhlášce přijaté radou ministrů. Po vyjádření Institutu určí ministr příslušný pro tento zákon podmínky tohoto vysílání (případně prostřednictvím společného kanálu),

– televizní programy zaměřené na Brusel-hlavní město, které jsou vysílány regionálními entitami televizního vysílání povolenými francouzským společenstvím nebo vlámským společenstvím s ohledem na dosah jejich vysílání.

Nutnost uložení povinností uvedených v předchozím pododstavci je pravidelně ověřována Institutem. Má-li Institut za to, že zachování těchto povinností již není nezbytné, jasně to uvede ve výroční zprávě upravené v článku 34 zákona ze dne 17. ledna

2003 o statutu regulačního orgánu v oblasti belgických poštovních a telekomunikačních služeb.

Na základě stanoviska Institutu může ministr rozhodnout, že se na provozovatele tento článek nevztahuje.

Provozovatel, který si přeje, aby se na něj tento článek nevztahoval, podá odůvodněnou žádost Institutu, v níž prokáže existenci alespoň jedné z následujících skutečností:

a) je to pro provozovatele technicky nemožné;

b) počet koncových uživatelů, kteří využívají síť jako hlavní prostředek pro příjem televizního vysílání, není dostatečný, takže nezbytné investice pro odstranění technické nemožnosti by byly nepřiměřené.

Institut sdělí své stanovisko ministrovi nejpozději do šesti týdnů od obdržení této žádosti. Tato lhůta se přeruší, pokud má Institut za to, že jsou nezbytné další informace od žadatele.

Pokud po uplynutí této lhůty, Institut nepředá ministrovi své stanovisko, má se za to, že Institut zaujal kladné stanovisko."

Postup před zahájením soudního řízení

5 Dne 28. dubna 2006 Komise Belgickému království zaslala výzvu dopisem, v níž vyjádřila pochybnosti ohledně slučitelnosti článku 13 zákona ze dne 30. března 1995 v původním znění s čl. 31 odst. 1 směrnice o univerzální službě, a rovněž s článkem 49 ES.

6 Dopisem ze dne 5. října 2006 Belgické království poté, co zpochybnilo skutečnosti vytýkané Komisí, informovalo uvedený orgán o tom, že v blízké době dojde ke změně režimu přiznávání postavení provozovatele, který má povinnosti ve veřejném zájmu v regionu Brusel-hlavní město.

7 Poté, co belgické orgány oznámily změny článku 13 zákona ze dne 30. března 1995 zavedené zákonem ze dne 16. března 2007, Komise v dodatečné výzvě dopisem ze dne 27. června 2007 znovu vyjádřila pochybnosti ohledně slučitelnosti těchto nových ustanovení s čl. 31 odst. 1 směrnice o univerzální službě, jakož i s článkem 49 ES. Komise vyzvala Belgické království, aby jí zaslalo své vyjádření do dvou měsíců od obdržení uvedené výzvy.

8 Dopisem ze dne 1. srpna 2007 Belgické království požádalo o dodatečnou lhůtu k odpovědi a oznámilo svůj úmysl vyhovět výzvě, v případě potřeby i změnou normativního rámce. Komisi nicméně upozornilo na vnitrostátní obtíže institucionální povahy. Komise souhlasila s prodloužením lhůty k odpovědi až do 29. října 2007. Komise zamítla novou žádost o prodloužení této lhůty, která byla Komisi zaslána dne 26. října 2007 a v níž byly uplatňovány tytéž důvody.

9 Dopisem ze dne 8. května 2008 vydala Komise odůvodněné stanovisko, v němž vyzvala Belgické království k přijetí opatření nezbytných k tomu, aby vyhovělo tomuto stanovisku ve lhůtě dvou měsíců od jeho obdržení.

10 Belgické království odpovědělo dopisem ze dne 4. července 2008, v němž uvedlo, že nové právní předpisy jsou v souladu s právem Společenství.

11 V doplňujícím odůvodněném stanovisku ze dne 1. prosince 2008 Komise, která se opřela o rozsudek ze dne 13. prosince 2007, United Pan-Europe Communications Belgium a další (C-250/06, Sb. rozh. s. I-11135), zopakovala své tvrzení, že belgické právní předpisy nesplňují kritéria transparentnosti a zákazu diskriminace připomenuté v tomto rozsudku.

12 Dopisem ze dne 16. ledna 2009 odpovědělo Belgické království na doplňující odůvodněné stanovisko tak, že uvedlo, že poté, co Conseil d'État (Belgie) zrušil ministerské vyhlášky týkající se určení televizních kanálů, které mají povinnosti ve veřejném zájmu, nemá žádná soukromá entita televizního vysílání postavení provozovatele, který má povinnosti ve veřejném zájmu, a proto tento členský stát splnil ustanovení čl. 31 odst. 1 směrnice o univerzální službě.

13 Vzhledem k tomu, že Komise nepovažovala odpověď Belgického království za přesvědčivou, podala projednávanou žalobu.

K žalobě

K přípustnosti

Argumentace účastníků řízení

14 Belgické království navrhuje prohlášení nepřípustnosti žaloby ze tří důvodů.

15 Belgické království zaprvé tvrdí, že čl. 31 odst. 1 směrnice o univerzální službě zavádí pouhou možnost členských států uložit povinnosti ve veřejném zájmu. Avšak vzhledem k tomu, že se článek 258 SFEU vztahuje k nesplnění povinnosti, nejsou pro zahájení řízení pro nesplnění povinnosti před Soudním dvorem splněny podmínky vyžadované tímto článkem.

16 Zadruhé Belgické království tvrdí, že projednávaná žaloba je čistě hypotetická. Vnitrostátní ustanovení uvedená Komisí podle něj totiž nemohou být předmětem nesplnění povinnosti, jelikož je Belgické království efektivně nepoužilo. Podle tohoto členského státu nebyl použit postup určování televizních kanálů, které mají povinnosti ve veřejném zájmu..

17 Zatřetí Belgické království tvrdí, že třetí žalobní důvod uváděný Komisí v žalobě, podle něhož tento členský stát neomezil povinnosti ve veřejném zájmu na provozovatele sítí, jejichž účastníky je významný počet koncových uživatelů, byl vznesen poprvé až ve fázi návrhu na zahájení řízení. Proto podle něj nejsou důvody uvedené při postupu

před zahájením soudního řízení a důvody uvedené v žalobě totožné, což uvedenému státu brání v obhajobě.

18 Komise odpovídá, že pouhá skutečnost, že Belgické království do svého vnitrostátního práva provedlo ustanovení čl. 31 odst. 1 směrnice o univerzální službě, vylučuje argument, podle něhož toto ustanovení členským státům zavádí spíše možnost, než že by jim ukládalo povinnost. Co se navíc týče argumentu, že projednávaná žaloba je čistě hypotetická, má Komise za to, že okolnost, že zákon, který provádí toto ustanovení, zůstal nepoužitý, nestačí k tomu, aby byl tento zákon slučitelný s právem Unie.

19 Co se týče skutečnosti, že důvody uvedené ve výzvě a odůvodněném stanovisku nejsou totožné s důvody uvedenými v návrhu na zahájení řízení, Komise uvádí, že taková námitka nepřípustnosti se použije pouze na předmětný důvod, a nikoliv na celou žalobu. Podle Komise byl tento důvod již v každém případě ve stejném znění uplatňován v dodatečné výzvě, odůvodněném stanovisku a doplňujícím odůvodněném stanovisku, a změna jeho názvu odráží omezení předmětu uvedeného důvodu, které je povoleno judikaturou Soudního dvora, vzhledem k tomu, že bylo upuštěno od jedné ze dvou částí tohoto důvodu.

Závěry Soudního dvora

20 Je třeba připomenout, že Komise Belgickému království vytýká, že nesplnilo povinnosti, jež pro něj vyplývají ze směrnice o univerzální službě, vzhledem k tomu, že nesprávně provedlo článek 31 této směrnice.

21 Jak uvádí Belgické království, zavádí uvedený článek 31 pouhou možnost členských států přijmout právní předpisy, které stanoví uložení povinnosti provozovat televizní kanály ve veřejném zájmu. V projednávaném případě je však nesporné, že belgické právní předpisy a konkrétněji druhá odrážka čl. 13 prvního pododstavce zákona ze dne 30. března 1995 upravuje určování některých kanálů, které mají povinnosti ve veřejném zájmu. Ačkoli tedy Belgické království tvrdí opak, využilo této možnosti, jelikož existují právní předpisy provádějící článek 31 směrnice o univerzální službě do jeho vnitrostátního práva. Žalobní důvody předložené Komisí se týkají zejména otázky, zda je toto provedení Belgickým královstvím slučitelné s právem Unie.

22 Ohledně argumentu, podle něhož je projednávaná žaloba čistě hypotetická, jelikož Belgické království druhou odrážku čl. 13 prvního pododstavce zákona ze dne 30. března 1995 ve skutečnosti nepoužilo, neboť žádný kanál v současné době nemá povinnosti ve veřejném zájmu, stačí konstatovat, že taková okolnost nezpůsobuje slučitelnost uvedeného ustanovení s právem Unie.

23 Co se týče argumentu, že důvody uvedené při postupu před zahájením řízení nejsou totožné se žalobními důvody, je nutné konstatovat, že Komise skutečně změnila název svého třetího žalobního důvodu a vzdala se jedné z jeho dvou částí.

24 Soudní dvůr již nicméně rozhodl, že lze omezit předmět sporu ve fázi soudního řízení (viz zejména rozsudky ze dne 18. května 2006, Komise v. Španělsko, C-221/04, Sb. rozh. s. I-4515, bod 33 a ze dne 14. června 2007, Komise v. Irsko, C-148/05, bod 35).

25 Dále je nesporné, že část třetího žalobního důvodu, jež byla zachována ve fázi žaloby, byla uvedena jak v dodatečné výzvě, tak v odůvodněném stanovisku a v doplňujícím odůvodněném stanovisku. Belgické království tudíž nemůže platně tvrdit, že uvedený žalobní důvod byl poprvé uplatňován před Soudním dvorem a že v tomto ohledu nemohlo užitečně uplatnit důvody na svou obranu.

26 Proto z výše uvedeného vyplývá, že projednávaná žaloba musí být prohlášena za přípustnou.

K věci samé

Argumentace účastníků řízení

27 Na podporu své žaloby uplatňuje Komise tři žalobní důvody.

28 První žalobní důvod vychází ze skutečnosti, že předmětná vnitrostátní právní úprava neobsahuje jasně vymezené cíle obecného zájmu. Komise má za to, že tato právní úprava tyto cíle obecného zájmu uvádí velmi nejednoznačným a obecným způsobem, a konkrétní kritéria používaná vnitrostátními orgány pro výběr televizních kanálů, které mají povinnosti ve veřejném zájmu, nejsou specifikována v samotné uvedené právní úpravě ani v jejích přípravných dokumentech.

29 Podle Komise totiž pouze důvodová zpráva k předmětné vnitrostátní právní úpravě uvádí, že při sestavování seznamu televizních kanálů, které mohou mít povinnost ve veřejném zájmu, je třeba přesně popsat cíl obecného zájmu sledovaný touto právní úpravou. Komise přitom připomíná, že poté, co byl vydán výše uvedený rozsudek United Pan-Europe Communications Belgium a další, zabývající se právě tím, zda článek 56 SFEU brání článku 13 zákona ze dne 30. března 1995 v původním znění, byla ministerská vyhláška ze dne 17. ledna 2001, jež určovala televizní kanály s povinností ve veřejném zájmu, zrušena rozsudkem Conseil d'État ze dne 14. července 2008 mimo jiné z důvodu, že kritéria použitá veřejnými orgány nebyla známa předem.

30 Druhým žalobním důvodem Komise tvrdí, že postup přiznávání postavení provozovatele, který má povinnosti ve veřejném zájmu, stanovený v druhé odrážce čl. 13 prvním pododstavci zákona ze dne 30. března 1995, nedodržuje zásadu transparentnosti.

31 Komise předně tvrdí, že Belgické království neuvedlo žádnou dodatečnou informaci kromě informací vztahujících se k přijetí ministerské vyhlášky ze dne 17. ledna 2001. Má za to, že vzhledem k neexistenci objektivních kritérií zaručujících nezbytné minimum transparentnosti a právní jistoty, mají veřejné orgány velmi rozsáhlou diskreční pravomoc, která by mohla být případně zneužita.

32 Komise dále uvádí, že nedostatek transparentnosti je umocněn skutečností, že povinnosti ve veřejném zájmu se patrně vztahují na entity televizního vysílání, a tedy neurčitým způsobem na všechny televizní kanály, a nikoliv na kanály určené individuálně jako takové z důvodu obsahu jejich televizních programů. Komise, která se opírá o výše uvedený rozsudek United Pan-Europe Communications Belgium a další, uvádí, že výraz „určené", použitý v čl. 31 odst. 1 směrnice o univerzální službě, musí

být vykládán v tom smyslu, že postavení provozovatele, který má povinnosti ve veřejném zájmu, je striktně omezeno na televizní kanály, jejichž celkový obsah programů je způsobilý k dosažení navrhovaného cíle obecného zájmu.

33 Konečně podle Komise z uvedeného rozsudku vyplývá, že kritéria, na jejichž základě je přiznáváno postavení provozovatele, který má povinnost ve veřejném zájmu, nesmí být diskriminační a přiznání tohoto postavení nemůže být ani z právního, ani z faktického hlediska podřízeno požadavku usazení na vnitrostátním území. Komise uvádí, že podle předmětné vnitrostátní právní úpravy se však povinnosti ve veřejném zájmu týkají pouze programů vysílaných entitami televizního vysílání spadajícími pod francouzské společenství nebo vlámské společenství. Komise má tedy za to, že vyloučení entit usazených na území jiného členského státu bez zvláštního odůvodnění je v rozporu s článkem 56 SFEU, nejen z důvodu svého diskriminačního a omezujícího dosahu, ale také z důvodu nedostatku transparentnosti, a proto porušuje článek 31 směrnice o univerzální službě.

34 Svým třetím žalobním důvodem Komise uplatňuje nedodržení působnosti článku 31 směrnice o univerzální službě. Komise tvrdí, že na rozdíl od toho, co stanoví ustanovení směrnice o univerzální službě, vyplývá z článku 13 zákona ze dne 30. března 1995, že provozovatel sítě, kterou jako hlavní prostředek pro příjem rozhlasového a televizního vysílání využívá počet koncových uživatelů, jenž není významný, v zásadě podléhá povinnostem ve veřejném zájmu, kromě výjimky případně přiznané ministrem.

35 Belgické království zpochybňuje nesplnění povinnosti, které je mu vytýkáno.

36 Tento členský stát tvrdí, že režim přiznávání postavení provozovatele, který má povinnosti ve veřejném zájmu, stanovený v jeho právních předpisech, je slučitelný se zásadou volného pohybu služeb. Podle Belgického království se totiž tento režim použije pouze na belgické entity televizního vysílání, které jsou usazeny ve dvojjazyčném regionu Brusel-hlavní město, a nikoliv na entity televizního vysílání usazené v jiných členských státech.

37 Podle Belgického království uvedený režim nepředstavuje zvýhodnění přiznané vnitrostátním entitám televizního vysílání na úkor entit usazených v jiných členských státech, neboť jeho přiznání je vyváženo významnými povinnostmi, které předmětné vnitrostátní entity televizního vysílání přijmou v rámci belgických společenství. Krom toho podle Belgického království nežádají entity televizního vysílání usazené v jiných členských státech o přiznání povinností ve veřejném zájmu v bruselském regionu, neboť bruselští diváci zaprvé nejsou jejich cílovými diváky a zadruhé tyto povinnosti mají ve svém státě původu, s té,. že na základě článku 14 zákona ze dne 30. března 1995 mají i možnost vysílat v bruselském regionu. Uvedené entity televizního vysílání krom toho mají k dispozici jiné technické prostředky pro zajištění opakovaného vysílání svých programů.

38 Belgické království v každém případě tvrdí, že měl-li být režim přiznávání postavení provozovatele majícího povinnosti ve veřejném zájmu, jenž je zaveden předmětnou vnitrostátní právní úpravou, považován za omezení volného pohybu služeb, bylo by to odůvodnitelné naléhavými důvody obecného zájmu.

39 Tento režim je totiž podle Belgického království součástí audiovizuální politiky, jejímž cílem je umožnit televizním divákům přístup k veřejnoprávním místním televizním kanálům nebo k televizním kanálům, které mají povinnosti veřejné služby. Tento stát tvrdí, že cílem tohoto režimu je zachovat pluralistický a kulturní charakter nabídky programů kabelové televize a zaručit k tomuto pluralismu přístup všem televizním divákům.

40 Co se mimoto týče slučitelnosti povinností ve veřejném zájmu stanovených v článku 13 zákona ze dne 30. března 1995 se směrnicí o univerzální službě, uvádí Belgické království, že tyto povinnosti mají pouze veřejnoprávní entity televizního vysílání francouzského společenství a vlámského společenství a místní televizní kanály. Tento členský stát podle svého tvrzení nevyužil možnosti určit jiné entity televizního vysílání, tudíž mu nemůže být vytýkáno žádné nesplnění povinnosti.

41 Konečně Belgické království uvádí, že cíle obecného zájmu jeho právní úpravy jsou jasně vymezeny v samotném zákoně ze dne 30. března 1995, neboť jeho cílem je zaručit pluralismus a kulturní rozmanitost, a že postavení provozovatele, který má povinnosti ve veřejném zájmu, je přiznáváno jasným a transparentním postupem, jenž je stanoven tímto zákonem.

Závěry Soudního dvora

42 Na úvod je třeba uvést, že určení některých televizních kanálů, na něž se vztahují povinnosti ve veřejném zájmu, představuje podle článku 13 zákona ze dne 30. března 1995 omezení volného pohybu služeb ve smyslu článku 56 SFEU, jak již Soudní dvůr rozhodl v otázce ministerské vyhlášky určující kanály některých soukromých entit televizního vysílání podle původního znění tohoto vnitrostátního ustanovení, v bodech 28 až 38 výše uvedeného rozsudku United Pan-Europe Communications Belgium a další.

43 Podle judikatury Soudního dvora může být takové omezení základní svobody zaručené SFEU odůvodněno v případě, kdy odpovídá naléhavým důvodům obecného zájmu, kdy je způsobilé zaručit uskutečnění cíle, který sleduje, a v případě, kdy nepřekračuje meze toho, co je k dosažení tohoto cíle nezbytné (výše uvedený rozsudek

United Pan-Europe Communications Belgium a další, bod 39 a citovaná judikatura). Článek 31 odst. 1 směrnice o univerzální službě, jenž sleduje tutéž logiku, členským státům umožňuje, aby uložily přiměřené povinnosti ve veřejném zájmu, pakliže jsou takové povinnosti „nezbytně nutné k dosažení jasně vymezených cílů obecného zájmu“ a vyžaduje, aby tyto povinnosti byly „přiměřené a průhledné [transparentní]“.

44 V projednávaném případě spočívá sledovaný cíl, určený v článku 13 zákona ze dne 30. března 1995, v zaručení pluralismu a kulturní rozmanitosti. Přitom podle ustálené judikatury Soudního dvora, a jak Komise uznala v projednávané věci, může kulturní politika představovat naléhavý důvod obecného zájmu odůvodňující omezení volného pohybu služeb (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek United Pan-Europe Communications Belgium a další, bod 41 a citovaná judikatura).

45 Komise se nicméně zabývá otázkou přiměřenosti zákona ze dne 30. března 1995 a konkrétněji vhodným charakterem postupu a kritérií stanovených k určení kanálů, které mají povinnosti ve veřejném zájmu.

46 Belgické království uvádí, že jeho orgány nevyužily možnosti určit jiné entity televizního vysílání kromě veřejnoprávních entit ve francouzském a vlámském společenství, a místních televizních kanálů, jichž se projednávaná žaloba pro nesplnění povinnosti netýká.

47 V tomto ohledu je totiž třeba uvést, že ze žaloby Komise, posuzované v jejím celku, a zejména z četných odkazů na druhou odrážku čl. 13 prvního pododstavce zákona ze dne 30. března 1995 a rovněž na výše uvedený rozsudek United Pan-Europe

Communications Belgium a další týkající se slučitelnosti opatření provádějícího toto ustanovení s právem Unie, vyplývá, že rozsah žaloby je omezen na určení programů takových soukromých entit televizního vysílání podle uvedené druhé odrážky čl. 13 prvního pododstavce ve vyhlášce. Argument Komise založený na skutečnosti, že první odrážka čl. 13 prvního pododstavce zákona ze dne 30. března 1995 sama stanoví, že televizní programy vysílané veřejnoprávními entitami televizního vysílání, které spadají pod francouzské společenství nebo vlámské společenství, podléhají povinnostem ve veřejném zájmu, tedy není relevantní, neboť toto ustanovení není předmětem zvláštní argumentace v žalobě, a je tedy třeba mít za to, že se jej žaloba netýká.

48 Je nicméně třeba zdůraznit, že cílem článku 13 zákona ze dne 30. března 1995 je zajistit provedení článku 31 směrnice o univerzální službě, druhá odrážka jeho prvního pododstavce pak upravuje právě určování těchto jiných soukromých entit jakožto provozovatelů majících povinnosti ve veřejném zájmu.

49 Jelikož je předmětem žaloby pro nesplnění povinnosti způsob provedení směrnice o univerzální službě do vnitrostátních právních předpisů, je třeba ověřit, zda v sobě znění uvedených právních předpisů má zabudovánu nedostatečnost nebo vadnost provedení (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 21. září 1999, Komise v. Irsko, C-392/96, Recueil, s. I-5901, body 59 a 60; ze dne 20. listopadu 2008, Komise v. Irsko, C-66/06, bod 59 a ze dne 12. února 2009, Komise v. Polsko, C-475/07, bod 54).

50 V otázce prvního žalobního důvodu týkajícího se skutečnosti, že cíle obecného zájmu nejsou jasně vymezeny v článku 13 zákona ze dne 30. března 1995, je třeba připomenout, že podle druhé věty čl. 31 odst. 1 směrnice o univerzální službě se povinnosti ve

veřejném zájmu ukládají pouze tehdy, jsou-li nezbytně nutné k dosažení jasně vymezených cílů obecného zájmu, a musí být přiměřené a transparentní.

51 Podle čtyřicátého třetího bodu odůvodnění směrnice o univerzální službě by totiž členské státy měly být schopny stanovit přiměřené povinnosti podnikům, které podléhají jejich příslušnosti, avšak takové povinnosti se mají ukládat pouze tehdy, jsou-li nezbytně nutné k dosažení cílů obecného zájmu, jasně vymezených členskými státy v souladu s právem Společenství; musejí být přiměřené, transparentní a musejí podléhat pravidelnému přezkoumání.

52 Je přitom zajisté pravda, že čl. 13 první pododstavec zákona ze dne 30. března 1995 stanoví, že za účelem zajištění pluralismu a kulturní rozmanitosti musí provozovatel v okamžiku jejich vysílání a v plném rozsahu přenášet televizní programy vysílané některými entitami televizního vysílání spadajícími pod belgická společenství. Jak již ostatně rozhodl Soudní dvůr, sleduje tím zákon ze dne 30. března 1995 kulturní cíl obecného zájmu, jehož dosažení může ostatně zaručit (výše uvedený rozsudek United Pan-Europe Communications Belgium a další, body 42 a 43).

53 Soudní dvůr však v otázce nezbytnosti předchozího znění druhé odrážky čl. 13 prvního pododstavce zákona ze dne 30. března 1995 k dosažení sledovaného cíle v souvislosti s výkladem článku 56 SFEU rozhodl, že i ačkoliv je zachování pluralismu prostřednictvím kulturní politiky spojeno se základním právem na svobodu projevu, a že tudíž vnitrostátní orgány v tomto ohledu disponují širokou posuzovací pravomocí, nesmějí být požadavky vyplývající z opatření určených k provedení takové politiky v žádném případě nepřiměřené ve vztahu k uvedenému cíli a způsoby jejich použití s sebou nesmějí nést diskriminaci na úkor příslušníků jiných členských států (výše

uvedený rozsudek United Pan-Europe Communications Belgium a další, bod 44). Postavení kanálu, na který se vztahují povinnosti ve veřejném zájmu, tak musí být striktně omezeno na ty kanály, jejichž celkový obsah programů je způsobilý k dosažení sledovaného cíle obecného zájmu (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek United Pan-Europe Communications Belgium a další, bod 47, jakož i rozsudek ze dne 22. prosince 2008, Kabel Deutschland Vertrieb und Service, C-336/07, Sb. rozh. s. I-10889, bod 42).

54 Je nutné konstatovat, že pouhé uvedení cíle obecné politiky, které ostatně není doprovázeno žádnou jinou skutečností, jež by provozovatelům umožnila předem určit povahu a dosah konkrétních podmínek a povinností, které mají splnit, když souhlasí s přiznáním postavení provozovatelů, kteří mají povinnosti ve veřejném zájmu, nemůže tyto požadavky splňovat.

55 Proto je třeba konstatovat, že druhá odrážka čl. 13 prvního pododstavce zákona ze dne 30. března 1995 jasně nevymezuje konkrétní kritéria používaná vnitrostátními orgány při výběru kanálů televizního vysílání, na něž se vztahují povinnosti ve veřejném zájmu, takže toto ustanovení není dostatečně přesné k tomu, aby zaručilo, že takto vybrané kanály jsou kanály, jejichž celkový obsah programů je způsobilý k dosažení sledovaného kulturního cíle obecného zájmu.

56 Z toho vyplývá, že první žalobní důvod uplatněný Komisí na podporu její žaloby je opodstatněný.

57 Druhým žalobním důvodem Komise Belgickému království vytýká, že postup přiznávání postavení provozovatele, který má povinnosti ve veřejném zájmu, stanovený

v druhé odrážce čl. 13 prvního pododstavce zákona ze dne 30. března 1995, nedodržuje zásadu transparentnosti vyplývající z čl. 31 odst. 1 směrnice o univerzální službě, vzhledem k tomu, že nejsou stanovena kritéria používaná pro přiznávání tohoto postavení, nejsou specifikovány televizní kanály mající uvedené postavení a existuje nejasnost v otázce podmínky usazení na belgickém území.

58 Předem je třeba uvést, že článek 13 zákona ze dne 30. března 1995 určuje entity televizního vysílání, na jejichž programy se vztahují povinnosti ve veřejném zájmu. Druhá odrážka prvního pododstavce tohoto článku se týká všech soukromých entit televizního vysílání spadajících pod francouzské a vlámské společenství, které určí král ve vyhlášce přijaté radou ministrů.

59 V tomto ohledu je třeba říci, že uvedené ustanovení neupřesňuje žádné objektivní a předem známé kritérium, jež je belgickými orgány používáno za účelem označování programů uvedených entit jakožto programů, na něž se vztahují povinnosti ve veřejném zájmu. Toto ustanovení totiž pouze uvádí, že král určí vyhláškou přijatou radou ministrů entity, jež tyto povinnosti budou mít.

60 Za těchto podmínek nejsou kritéria, jež mají být splněna pro přiznání postavení provozovatele, který má povinnosti ve veřejném zájmu, známa soukromým entitám, jimž mohou být povinnosti ve veřejném zájmu přiznány. Proto takový postup nedodržuje zásadu transparentnosti ve smyslu čl. 31 odst. 1 směrnice o univerzální službě.

61 Dále z první věty čl. 31 odst. 1 směrnice o univerzální službě vyplývá, že členské státy mohou operátorům sítí elektronických komunikací uložit povinnosti ve veřejném zájmu k provozování určených kanálů a služeb rozhlasového a televizního vysílání.

62 V otázce specifických vlastností kanálů rozhlasového a televizního vysílání, na něž se mohou vztahovat povinnosti ve veřejném zájmu, již Soudní dvůr rozhodl, že ze znění tohoto ustanovení pro členské státy vyplývá povinnost konkrétně určit kanály, kterým bude přiznáno postavení kanálů, na něž se tyto povinnosti vztahují (výše uvedený rozsudek Kabel Deutschland Vertrieb und Service, bod 24).

63 Soudní dvůr krom toho rozhodl, že takové postavení nemůže být automaticky přiznáno všem televizním kanálům provozovaným toutéž soukromou entitou televizního vysílání, ale musí být striktně omezeno na kanály, jejichž celkový obsah programů je způsobilý k dosažení sledovaného cíle obecného zájmu (viz výše uvedené rozsudky United Pan-Europe Communications Belgium a další, bod 47, jakož i Kabel Deutschland Vertrieb und Service, bod 42).

64 Podle znění druhé odrážky čl. 13 prvního pododstavce zákona ze dne 30. března 1995 však není vyloučeno, že král jako entity s povinností ve veřejném zájmu určí soukromé entity televizního vysílání spadající pod francouzské společenství a vlámské společenství, takže na všechny programy vysílané těmito entitami televizního vysílání se automaticky budou vztahovat uvedené povinnosti bez ohledu na celkový obsah programů a na jejich způsobilost k dosažení legitimních cílů obecného zájmu sledovaných předmětnou vnitrostátní právní úpravou.

65 Z toho vyplývá, že druhá odrážka čl. 13 prvního pododstavce zákona ze dne 30. března 1995 nestanoví dostatečně jasně, že povinnosti ve veřejném zájmu budou uloženy pouze určeným kanálům televizního vysílání, jak vyžaduje čl. 31 odst. 1 směrnice o univerzální službě.

66 Konečně je třeba připomenout, že kritéria, na jejichž základě je postavení provozovatele, který má povinnosti ve veřejném zájmu, přiznáváno, nesmí být diskriminační. Zvláště nemůže být přiznání tohoto postavení z právního ani z faktického hlediska podřízeno požadavku usazení na vnitrostátním území (výše uvedený rozsudek United Pan-Europe Communications Belgium a další, bod 48).

67 Jak v tomto ohledu uvádí Komise, aniž to Belgické království popírá, neumožňuje požadavek vyplývající z druhé odrážky čl. 13 prvního pododstavce zákona ze dne 30. března 1995, podle něhož soukromé entity televizního vysílání musí spadat pod belgická společenství, vyloučit, že přiznání postavení provozovatele, který má povinnosti ve veřejném zájmu, z právního nebo faktického hlediska vyžaduje, aby tyto entity televizního vysílání byly usazeny v Belgii.

68 V každém případě je třeba konstatovat, že uvedený požadavek nepostačuje ke splnění podmínky transparentnosti stanovené v čl. 31 odst. 1 směrnice o univerzální službě. Z druhé odrážky prvního pododstavce zákona ze dne 30. března 1995 totiž jasně nevyplývá dosah požadavku, podle něhož soukromé entity televizního vysílání musejí spadat pod belgická společenství, aby jim mohly být uloženy povinnosti ve veřejném zájmu.

69 V tomto ohledu Belgické království neuvádí žádný údaj o tom, co se rozumí entitami televizního vysílání spadajícími pod tato společenství.

70 Z toho vyplývá, že druhý žalobní důvod, uplatněný Komisí na podporu její žaloby, je rovněž opodstatněný.

71 Třetí žalobní důvod Komise se týká nerespektování působnosti článku 31 směrnice o univerzální službě z důvodu, že článek 13 zákona ze dne 30. března 1995 neomezil povinnosti ve veřejném zájmu na provozovatele sítí elektronických komunikací, které jsou využívány významným počtem koncových uživatelů.

72 Článek 13 čtvrtý pododstavec písm. b) tohoto zákona umožňuje ministrovi, aby na základě stanoviska Institutu rozhodl, že se na provozovatele nevztahují povinnosti ve veřejném zájmu, jestliže počet koncových uživatelů využívajících síť jako hlavní prostředek pro příjem televizního vysílání není dostatečný, pročež by nezbytné investice pro odstranění technické nemožnosti byly nepřiměřené.

73 Povinnosti vyplývající z čl. 31 odst. 1 směrnice o univerzální službě mohou přitom být uloženy provozovatelům sítí elektronických komunikací pouze v případě, kdy jsou tyto sítě využívány významným počtem koncových uživatelů jako hlavní prostředky pro příjem rozhlasového a televizního vysílání.

74 Za těchto podmínek je třeba konstatovat, že čl. 13 čtvrtý pododstavec písm. b) zákona ze dne 30. března 1995 neprovádí správně podmínku stanovenou v čl. 31 odst. 1 směrnice o univerzální službě. Skutečnost, že belgické orgány mohou zprostit povinnosti ve veřejném zájmu ty provozovatele sítí, jejichž počet koncových uživatelů, kteří je využívají jako hlavní prostředky pro příjem rozhlasového a televizního vysílání, není dostatečný, totiž těmto orgánům umožňuje uvedeným provozovatelům tyto povinnosti uložit, v případě, že toto zproštění zamítnou. Dotčený provozovatel musí krom toho prokázat, že jsou splněny podmínky pro zproštění.

75 Vzhledem k tomu, že povinnosti ve veřejném zájmu stanovené v článku 31 směrnice o univerzální službě se mohou vztahovat pouze na provozovatele sítí s dostatečným počtem koncových uživatelů, jež je využívají jako hlavní prostředek, neprovádí čl. 13 čtvrtý pododstavec písm. b) zákona ze dne 30. března 1995 správně čl. 31 odst. 1 směrnice o univerzální službě.

76 Je tudíž třeba konstatovat, že třetí žalobní důvod uplatněný Komisí na podporu její žaloby je opodstatněný.

77 Z výše uvedeného proto vyplývá, že tím, že Belgické království neprovedlo správně článek 31 směrnice o univerzální službě, nesplnilo povinnosti, jež pro něj vyplývají z ustanovení uvedené směrnice a článku 56 SFEU.

K nákladům řízení

78 Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pakliže to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a Belgické království nemělo ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedenému uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

1) **Belgické království tím, že neprovedlo správně článek 31 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/22/ES ze dne 7. března 2002 o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací (směrnice o univerzální službě), nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z ustanovení uvedené směrnice a článku 56 SFEU.**

2) **Belgickému království se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Podpisy.